

DISSERTATIO ACADEMICA

*Originem & Naturam Carminis Bucolic*ū*
exhibitura.*

Quam

Couſ. Ampl. Facult. Philos. Reg. Acad. Aboënsis,

PRÆSIDE

Mag. FRANC. M. FRANZEN,

Hift. Litter. Professore Reg. & Ord. atque Reg. Acad. Bibliothec.

PRO GRADU PHILOSOPHICO

Publico examini modeſte offert

HENRICUS GABRIEL KRUSBERG,

Satacundenfis.

In Auditorio Majori die 28 Mart. 1801.

Horis a. m. solitis.

ABOË,

In Officina FRENCKELLIANA.

10.

§. I.

De carmine bucolico nullam nobis reliquit Theoriam Aristoteles: quem in poësi leglatorem superstitiose fere, non tamen injuste, recentiores collunt. A quo autem, ne inter perditas quidem libri sui de arte poëtica partes, ullam fuisse de hoc poëeos genere disquisitionem, e tota theoriae suæ constitutione, initio libri indicata, apparet. Neque Horatius de carmine pastorali ulla nobis tradidit præcepta, nisi elogium illud de Virgilio (Sat. I. 10. 46.)

Molle atque facetum

Virgilio annuerunt gaudentes rure Camenæ, universam stili bucolici laudem exprimere, cum Battuegio (a) tibi persuadeas. Neque a Quintiliano aliud de hoc genere habemus judicium, quam breve illud: Musam rusticam & pastoralem non forum modo, verum ipsam etiam urbem reformidare. (Instit. Or. Lib. X. c. 1.)

Mirum igitur non est: recentiores artis poëticæ Autores de vera poëeos pastoralis indeole, finibus

A

& con-

(a) Principes de la Litterature, Tom. II. Tr. 3. c. 7.

& consilio valde dissentire. Alii nempe eclogam volunt esse vitæ rusticæ quam pulcherrime adumbratæ imaginem (b); alii autem oppidanorum etiam domesticas scenas, ingenue depictas, ejusdem esse generis judicant (c). Alter deinde non nisi gratiorum animi motuum; vitæque felicis dulcem picturam a poëta bucolico fieri optat (d); alter vero ingratorum etiam animi affectuum, eventuumque infelicium, in parvis societatibus, a vitiis, perturbationibusque civilibus remotis, locum habentium, expositionem eidem permittrit (e). Alii porro veram vitæ rusticæ hodiernæ descriptionem desiderant (f); alii autem non nisi fictam saeculi aurei adumbrationem approbant (g). Nonnulli quoque non nisi pasto-

(b) Sic *Batteux* I. c. T. II. Tr. 3, c. 1.

(c) Auctor Libri *Arethusa*, oder die bucolischen Dichter des Alterthums, (quem quidem ipsum legendi occasionem non habuimus, quem vero citari observavimus in Vol. I. p. 109. Libri: Nachträge zu Sulzers Allg. Theorie der Schönen Künste, vel alio nomine: Charactere der vornehmsten Dichter) urbica loquitur idyllia.

(d) Sic *J. A. Schlegel*, Germanicus interpres libri citati, cuius Auctor est Batteux.

(e) Inter ceteros *Mendelssohn*. Vide Briefe die neueste Liter. betreffend, T. V. p. 113. sqq.

(f) *Du Bos* Reflexions critiques sur la Poësie & sur la peinture, T. I. sect. 22.

(g) *Pope*, a Discourse on pastoral poetry. Cfr Ironi-

pastorum, alii vero venatorum etiam, piscatorum (h) ac quorumcunque rure viventium hominum, quin etiam nobilium & principum (i), actiones & mores, bucolica ratione narrari & describi posse, existimant. Plurimi simplicitatem ingenuam & nativam in versibus bucolicis maxime laudant; quidam vero ingenii etiam exquisiti & arte politi scintillas in illis emblemare volunt (k). Sunt denique, qui omnem eclogam dramaticam fere esse (l), alias saltem non contine-re res, quam quae a pastoribus vel personis bucolicis ipsis concipi & exprimi possint, debere ju-beant; cæteri vero epicum etiam amant idyllium, nec poëtam ipsum apparere ægre ferunt. Missis ve-ro variis hisce sententiis, a præcipuis poëseos buco-

A 2

licæ

cam suarum & a poëta A. Philips, factarum eclogarum comparationem in N. 41. ephemeredum morarium, *The Guardian* dictarum.

(h) Præter Theocriti Id. XXI, Sannazaro, Kleist & Bronner piscatorias scripserunt eclogas. Venatorem quoque cum pastore convenire, facit Gessner in pulcherrimo idyllo, Menalkas und Äschines der Jäger appellata.

(i) *Du Bos* l. c.

(k) *Fontenelle Discours sur la Poësie Pastorale*.

(l) E mimis Sopronis ortas esse Theocriti Eclogas, nec nisi disjectas Comœdiæ scenas, contendit Auctor Arethusæ: Vide Ch. der vorn. Dichter, l. c. p. 101. eft Gött. Anz. 1789, p. 1285.

licet exemplis veram ejus rationem haurire studebi-
mus, simul originem ejus & historiam breviter nar-
raturi.

§. 2.

Antiquissimo jam tempore, quo homines a ve-
natorio vivendi genere ad pastorale progressi erant,
carmen bucolicum exortum esse, plurimi judica-
runt (m). Veterum autem historicorum unus Dio-
mum (n), alter Daphnum (o), tertius Stefichor-
um (p) inventorem ejus habent. Quæ varietas
traditionum, vel incertas eas esse omnes prodit, &
ab antiqua illa cœnsuetudine de ignorata artium &
institutorum origine varie fabulandi natas, vel di-
versam fuisse eujusque auctoris de re ipsa notionem.
Distinguendum nempe est inter rudimenta poëtica pa-
storum ipsorum, & artificia poëtarum, quæ jam ec-
logas appellamus. Illa quidem antiquissima esse,
nul-

(m) *Jul. Cæs.* Scaliger, Poëtices L. I. c. 4. *Fontenelle*
l. c. &c. Inter veteres etiam, alii in æstate aurea, a-
lii in Arcadia, alii in Sicilia, a pastoribus ipsis Poë-
sin Bucolicam esse inventam crediderunt. Servius pr.
comment. Auctor vitæ *Virg.* *Donatianæ* c. 21. Gram-
maticus Græcus pr. *Theocr.* Cfr. *Heyne* de Carmine
Eucolico, & *Vossii* Inst. Poët. L. III. c. 8.

(n) *Aethenæus* XIV. c. 3. p. 619. Ed. Calaub.

(o) *Diodor.* Sicul. L. IV. c. 84.

(p) *Ælianuſ* var. Hist. L. X. c. 18.

nullum est dubium. Ut nempe vel hodie, cum in Italia, tum in Hispania, atque etiam in Fenniae remotioribus regionibus, hominis rustici carmina ex improviso fingere & certatim canere solent: sic olim pastores Arcades & Siculos & alios, varia, quæ finxerant, poëmata cantando, longum fefellerunt diem: & ratio rei indicat, & historia confirmat.

Suspicamur autem, antiquos illos a pastoribus ipsis celebratos Poëtas, alius generis laudem meruisse, quam Theocritum, ceterosque poëseos bucolicæ artifices, magis urbicis hominibus, quam ipsis pastoribus laudatos. De Diomo quidem, quod Athenæus (l. c.) narrat, nil aliud significare videtur, quam novum quendam canendi modum, pastoribus proprium, ab eo esse inventum. In variis enim musices generibus describendis versans: peculiarem suis observat & messoribus, & illis qui fruges pinsebant, & pastoribus cantionem (q). Cujus nempe & rhytmum & poëticum etiam colorem, ratio ipsius laboris, quo cantores occuparentur, variaverit, ne-

A 3

cesseret

(q) Ή δέ των Θερισῶν ὥδη λιτυερσος καλείται. Καὶ τῶν μισθωτῶν δέ τις ην ὡδὴ τῶν εἰς τὰς αὔγες Φοιτώντων, ὡς Τηλεμάνιδης Φόρτιον εν Αμφικτύοντι, καὶ Βαλκανείων ἄλλαι, ὡς Κερτῆς εν Τόλμαισι. Καὶ τῶν πτισσουτῶν αὖδη τις, ὡς Αγιστόφαντος εν Θερμοφοριαῖσισι, καὶ Νικοχαρεῖς εν Ηρακλειαῖσι. Ήν δέ καὶ τις πυρμενοῖς τῶν Βοτκεμετων οἱ Βιντζιαστος καλεμένος. Διόπος δέ ην οἱ Βενολος Σικελιώτης, οἱ πρωτος εὑράν το εἶδος.

cesserat. Sic apud Fennos cantus molares, quibus
feminæ molam versantes, laborem juvabant, pecu-
liare erant carminum genus (r); variam autem ma-
teriam, mythicam & epicam, & eroticam & sati-
ricam continebant. Quam varietatem rerum etiam
in bucolieis Siculorum & Arcadum cantibus exsti-
tisse, probabile est. De Daphnide autem, Diodorus
Siculus (l. c.) tradit: eum poëma & melos bucoli-
cum invenisse; quod suo etiamnum tempore apud
Siculos in usu & honore fuisse, idem affirmat. Nul-
lum quidem est dubium, Daphnis, cuius amores,
formam & mortem Theocritus quoque (Id. 1. & 8.)
& Virgilius (Ecl. 5) cecinere, celebrèm illam laudem,
qua inter pastores post mortem suam diu est cultus,
variis meruissle artibus, musicis etiam & poëticis.
Præcipuam tamen ejus famam Bacchi deberi Sacris,
quæ teste Virgilio (s) instituerat, & carmina, qui-
bus pastorum animos mulcebat, hymnos fuisse divi-
nos: fere persuasi sumus. Haud vero dubites, quin
Linus, quem idem Virgilius (t) divino carmine pa-
storem laudat, ejusdem generis ac Orpheus & Am-
phion, poëmata fixerit, theurgica, mythica &
di-
dacti-

(r) Vid. Dissert. Cel. *Portban de Poësi Fennica.*

(s) Daphnis, & Armenias curru subjungere tigres,
instituit, Daphnis Thyasos inducere Bacchi,
& foliis lentes intexere molibus hastas.

Ecl. 5; v. 28.

[(t) Ecl. 6; v. 67.

daetica, a ratione poëseos bucolicæ omnino diversa. Quod etiam ostendunt vestigia temporis antiqui, quæ in carminibus poëtarum excultioris ævi, vitam pastoralem imitantium, occurunt. Videas e. c. elegiam Virgilii 6, ubi Silenus a pueris ad canendum coactus, non nisi mythicas effundit imagines.

Atque si omnino ingenia rudium hominum, quales certe sunt, qui greges alunt, vel sint nomades, vel certis utantur sedibus, historia duce exanimamus: illa mythis theogonicis & cosmogonicis, rebusque magicis & astrologicis præcipue & sere unice suisse delectata, reperimus. Sic Chaldae, vitam pastoralem agentes, astrologiae & magiae laude celebrati sunt. Similiter Lappones, & quæ in Asia hodie errant gentes pastorum, magica quidem singunt carmina, quæ vero vix bucolica haberí possint. Quidquid enim de gregibus, & herbis & pacis canunt: ad beneficia vel paranda, vel evitanda, rationem habet; minime autem ad consilium poëseos bucolicæ obtinendum, accommodatum est.

Sed objicietur, apud pastores sub cœlo mitiori viventes, in Sicilia & Arcadia, non vero apud Lappones, ceterasque gentes Nomades & Barbaras, in rigidis septentrionis desertis vagantes, poëseos pastoralis originem esse quærarendam. A pastoribus Siculis & Arcadibus, in amoenis ejusmodi locis habitantibus, qualia in Sicilia suisse poëseos pastoralis incunabala, Diodorus Siculus (l. c.) est Auctor,
car-

carmina antiquitus esse facta, quæ, si ad nos per-
venerint, perfecte bucolica nobis jam videantur, qui
scilicet ingenuitatem eorum cum nostris moribus
comparemus: haud negamus (u). Cantus tamen pa-
storum ipsorum a poësi bucolica, illos artificiose imi-
tante, æque fere distinguendi esse videntur, ac
alaudæ & lusciniæ modulatio, a musica veris & ru-
ris imitatione. Vitæ nempe pastoralis imago, non
a poëtis tantum, sed a musicis etiam & pictoribus,
quin ab architectis, describi potest; nec cantuum a
pastoribus ipsis factorum, ad artificia poëtarum bu-
coli-

(u) Vera sunt Idyllia, quædam a nostris etiam rusticis
olim composita carmina: hoc e. c., cuius est Auctor
Ancilla quædam vel Ostrobothnia vel Savolaxiaæ, a-
micum suum desiderans:

Jos minun tuttuni tulisi,
Ennen nähtyini näkyisi:
Sillen suuta suikajaisin,
Jos olis suu suden vereissä:
Sillen kättä kääöppäjäisin,
Jos olis kårmekämmen päästää.
Olisko tuuli kielellistå
Ahayainen mielellistå.
Sanan veisi, sanan toisi,
Kahden rakkahaan vällistå!
Ennenpä heitän herkkuruat
Paistit pappilan unhoidan,
Ennenkä heitän hertaiseni,
Kesän kestytyeldyäni,
Talyen taiyutelduani!

Si veniret mihi notus,
ante visus appareret:
illus legerem basia,
etsi lupi sanguine cruenta;
illus manum prehenderem,
etsi vibret in ea serpens.
Utinam ventus mentis compos,
Zephyrusque linguæ compos,
vocem ferret & referret,
inter amicum & amicam!
Porius dapes mitterem omnes,
vel mensæ sacerdotalis,
quam dilectum mihi sponsum,
quem aestate mihi devinxii
bytheque domitayi!

◎ ◊ ◇ ◎

colica, alia fere est ratio, quam ruris, ubi greges
pascuntur & bubulci fistulas inflant, ad tabulam, in
qua pictor harum rerum imagines adumbravit. Ve-
rum quidem est, poetas non mores tantum & sce-
nas, sed ipsa etiam carmina pastorum expressisse, a-
mœbæam v. c. canendi rationem ab aliis mutuatos.
Illa tamen non nisi materia poëeos bucolicæ erant,
e quibus hæc, non aliter pæne, quam ex hymnis
Bacchanalibus tragœdia, enata esse videtur. Ex istis
nempe fortuitis exemplis carminum antiquorum,
ad naturam poëeos bucolicæ accendentium, non me-
lius efficitur: hanc ab hominibus esse inventam, qui
totum ejus consilium ignorabant, quam a vera qua-
dam de vulpe vel lupo narratione, venatoribus an-
tiquis familiari, unde Æsopus moralem quandam ex-
primere potuerit sententiam, Apologi origo derive-
tur. Cuique nimirum observare licet: quidquid ho-
mines pastoritum in æstheticis jam vocant, id sem-
per urbico & forensi opponi. Comparationem ita-
que vitæ pastoralis & civilis in omni de poësi bu-
colica judicio latere, apparet. Ante igitur definiri
& a ceteris poëeos generibus distingui bucolicum
carmen non potuit: quam occasione jam data, vi-
tam urbanam, luxus & artium apparatu ornatam,
ac quasi cioncinnatam & artificiosam, nec non cu-
piditatum, vitiorum & curarum, in majoribus & cul-
tioribus hominum societatibus occurrentium, pertur-
batione agitatam, cum simplicibus, ingenuis, placi-
dis & innocentibus pastorum, ceterorumque rure vi-

B

ven-

uentium hominum moribus comparandi. Fuere quidem pastores & alii rustici homines, qui aut urbes visitandi, aut urbicos vel politiores saltem mores optimatum, rure viventium, observandi occasionem haberent. Illi igitur ipsi comparationem ipsam instituere potuerunt. Num vero ista comparatio consilio poëeos bucolicæ faverit, quæ jucunditatem & otium vitæ rusticæ fastui procaci & miseriæ splendidæ urbium opponit? Verum quidem est, rusticos homines sua etiam laudare commoda, & raro cum aliena, quamvis ab ipsis laudata, suam conditionem totam revera commutare velle. Sed æque verum est, quod metaphora poëtæ annuit:

Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.

Ea scilicet est animi humani indeoles, ut res præsentes & quotidianas contemnens ac odio habens, absentes & raras laudet. Vix igitur homines rusticci, felicitatem vitæ suæ ita sentiunt, ut non urbis magnificentiam invideant, admirentur saltem, ut Tityrus ille Virgilianus, Eel. I. 20), qui exclamat:

Urbem quam dicunt Romam, Melibœ! putavi
Stultus ego huic nostræ similem, quo sæpe solemus
Pastores ovium teneros depellere fœtus.
Sic canibus catulos similes, sic matribus hœdos,
Noram: sic parvis componere magna solebam.
Verum hæc tamen alios inter caput exstulit urbes,
Quantum lenta solent inter viburna cupressi.

Quam

Quam tamen comparationem Romæ & tugurii pa-
storitii, esse vere bucolicam, cum critico quodam
scriptore, haud negaverim: cum nempe sit ingenua,
& ipsa admiratione pastoris innocentiam ejus pro-
dat. Sed quamvis pauperes & simplices, & infeli-
ces quoque interdum pastores describantur: ex ea
tamen ratione miseris, quod pastores sint, poësis bu-
colica eos nunquam pingit, nisi ipsa sibi contrarie-
tur. Quod tamen saepe eveniat, necesse est; si pasto-
res veri suam iphi referant vivendi rationem, quam
scilicet non raræ ærumnæ & labores sequuntur. Præ-
terea agrestes homines delicato isto pulchri sensu
carent: quo præditus poëta bucolicus, arti exquisi-
tissimæ, naturæ simplicissimæ speciem induere solet.
Spirat enim in Idylliis plerisque, optimis saltem, sub-
rustica specie, urbanitas quædam & generositas ani-
mi, cum innocentia & ingenuitate morum, mire conciliata.
Quæ scilicet conciliatio, ipsam laudem &
vim poëseos bucolicæ constituit, quæ autem ab in-
cultis hominum ingenii fieri non facile potest: qui
& ruris delicias ac naturæ pulchritudinem vix sen-
tiunt, & simplicitati suæ ingenuæ, quam iphi eo ma-
gis ignorant, quo magis ingenui sunt, venustatem il-
lam, qua carmina bucolica placent, addere nesciunt.

In urbibus igitur potius, quam in tuguriis i-
psis pastorum, poësin bucolicam esse inventam, per-
fectam saltem, judicamus: ab ingenioso scilicet viro,
qui postquam & urbicos & rusticos observaverit mo-

res, homines, inquietam artificiosam & luxuriosam
in urbibus vitam fastidientes, nova simplicitatis &
innocentiae rusticæ imagine delectare studeret.

In Sicilia id factum esse: vel synonymia illa mu-
sæ pastoralis & Sieulæ, quæ apud poëtas & Græ-
cos & Latinos occurrit, probare videtur. Sic Mo-
schus, Bionis mortem lugens (Id. 3.), *αγχετε* inquit,
Σικελικοι τω πενθεος, αγχετε Μοισας, & deinde in eodem
carmine (v. 127.)

Σικελικόν τι λγανε και αδύ τι βακολιασθεν. Similiter Vir-
gilius (Ecl. 4.)

Sicilides Musæ paullo majora canamus; & (Ecl. 6):

Prima Syracusio dignata est ludere versu,
Nostra nec erubuit silvas habitare Thalia.

Quis vero primus fuerit Sicilianus artifex, qui hanç
laudem patriæ suæ comparaverit, agitata est quæ-
stio. De Stesichoro Himeræo, Ælianus (l. c.) nar-
rat, eum bucolicam poësin coepisse. Primum autem
carminum bucolicorum argumentum fuisse damnum
œculorum, quod fecerat Daphnis, fide fracta, quam
Nymphæ dederat, se nullam aliam esse amaturum; i-
dem est auctor (v). Quæ quidem de Daphnide mythus,
qua-

(v) Χρόνω δε υσερον, βασιλέως Θυγατρος ερασθεισης αυτε, οιγαθεις ἔλυτε την ομολογίαν, και ἐπλησσοε τη κορη. Εκ δε τετε τα βακολικο μελη πρωτον ισθη, και ειχεν υπο-
στειν το παθο, το κατα τους οφθαλμους αυτου. Και

qualis ab Æliano narratur, nil aliud bucolici habet, quam quod de pastore agat: quo quidem respectu multæ aliæ fabulæ ab antiquis poëtis narratae, de Paride v. c. famosa illa historia, bucolicæ fuit int. Stesichori autem & ingenium & carmina Quintilianus (Lib. X. cap. 1.) alio prorsus, quam bucolici charactere, designat. Hæc sunt ejus verba: "Stesichorus, quam sit ingenio validus, materiae quoque ostendit, maxima bella & clarissimos canentem duces, & epici carminis onera lyra sustinentem". De lyricala quidem poësi hic agit locus, præter quam vero alia etiam carminum genera Stesichorum tractare potuisse, dicas. Sed unum plerumque fuit genus, cui excolendo ingenium suum antiqui scriptores applicarent: unum saltem servabant ingenii characterem. Neque tamen repugnabimus, si tibi persuadeas, vel Stesichorum, vel alium quandam antiquiorem Poëtam, carmina finxisse, quæ ad genus bucolicum deinde a criticis auctoribus relata sint: id vero indubitum esse videtur, hoc poëseos genus ante non fuisse a ceteris distinctum, quam postquam Theocritus ejusque æmuli id excoluerant & perfecerant. Sic plurima inventa, ab ingenio humano facta, imperfecta & indefinita diu extiterunt, donec artifex aliquis præstantior ea quasi de novo invenerit.

Στησίχορον γε τον Ἰμεραῖον της τοιάντης μελοποῖας αἴτιος θα-
ρᾶς. Tale quidem Poëseos Bucolicæ principium no-
stræ de pastorali innocentia notioni male consentit.

§. 3.

Ut vero solent unius generis scriptores plures simul exsurgere; sic uno fere tempore omnes Græcorum bucolici poëtæ vixerunt. Quos enumerat Moschus (Id. 3: v. 94), hæc, mortuo Bioni, qui unus eorum fuerat, alloquens:

Πάντες, ὅσοις καπνιδον τελέθει σομα, βακολίασται
Ἐπ μοισᾶν, σεο πότμον ἀναλασσοντι θυμούτος.
Κλαῖεις Σπελεῖδας, το Σάμις κλεος εν δε Κύδωσι,
ὅ περι μειδίωντι συν ὄμρατι φαιδρος ιδεσθαι,
δακρυσα νῦν Δυνίδας κλαῖων χέρι εγ τε πολίταις
Τειουπίδας ποταμῶ θερψει παρ Αἰλεντι φίλητας,
εν δε Συρανοσίοισι Θεοκρίτος αυταρ εγω τοι
Αὐτονικᾶς οδύνας μελπω μέλος, & ζενος ὠδᾶς
βακολιάς, &c.

Cum autem, non nisi Theocriti, Bionis & Moschi carminum exempla ad nos pervenerint, ex his solis indolem poëseos hujus apud Græcos cognoscere possumus (x). Sunt vero ita diversa & Theocriti Idyl-

(x) Desiderantur quidem ex his sex primi versus in quibusdam codicibus, spuriique a nonnullis habentur. Alii autem in vetustissimis codicibus eos esse reperitos, testantur. Vide recensionem Valckenarii. Mirum sane est, Theocrito præponi poëtas, qui a posteris scriptoribus, vel tacentur, vel alio nomine laudantur. Si codices id affirmarent, non admodum improbabile nobis foret, hos versus a Grammatico quodam, e Theocriti Idyllo 7:mo v. 40. & sqq. esse additos.

Idyllia inter se, & Bionis & Moschi ab illis, ut vix ad unum genus posse referri, multis videantur. Idyllii certi vocabulum latiorem habet sensum, quam ut carmen bucolicum tantum designet. Quare non nulli e poësi pastorali plurima Theocriti carmina, & omnia Bionis ac Moschi, excludere non dubitarunt. Ipse tamen Moschus, & se & Bionem, bucolicos esse poëtas, profitetur. (Vid. Id. cit. v. II. 81-83, 160-104). Quorum forte perierunt carmina ad genus bucolicum propius pertinentia. In eo tamen, & quæ super sunt eorum Idyllia, & Theocriti plurima convenire videntur, quod e vita urbica vel saltem forensi, ad domesticam certe, & privatam, si non rusticam, animum lectoris removeant; illumque tabulis delectent umbraticis, ut ita dicam: quas ingentia morum simplicitas animique affectuum teneritas & mollitudo vi tæque tranquillitas, ab omnibus quidem fortunæ casibus, non tutæ, a cupidinibus vero & curis, quæ vitam agitant civilem, remotæ, distinguere videntur. Quæ igitur tabulæ hominibus urbicis & aulicis, Alexandriæ, Syracusis, Smyrnæ aliisque in uribus, luxu & artificiis ornatis, viventibus, non potuerunt, quin mire placerent.

Quim

ubi hic *Asclepiadi* & *Philetæ* palmam poëeos modeste cedit. Quod vero ita etiam intelligi possit, ut ille in suo genere, his in suis, ab ejus laude diversis, se comparare putetus.

Quem vero finem Theocritus obtinuit, veram imitando naturam, cuius tranquillitatem rusticam, ingenuamque simplicitatem, quam felicissime expressit, observandi occasionem pastores Siculoi, prope Syracusas viventes, ei præbuerant. Ceteri vero elegantiori studentes picturæ in temporibus & locis remotioribus, res sibi bucolice tractandas quærebant; quas scilicet, quamvis ab urbicis artificiis alienas, venuste tamen & exquisite depictas voluere: quare ex orbe mythico, ubi & dii cum pastoribus versarentur, materiam carminum suorum petebant. Sic Bion Veneris & Adonidis, Moschus Jovis & Europæ cecinit amores. Sunt quidem, qui hæc carmina bucolica esse negent: sed nimis strictam forte de hoc poëeos genere notionem, e quibusdam Theocriti Idylliis abstraxerunt. Hic vero ipse mythica usus est materia: Polyphemi e. c., Galateam ardentis, amorem Idylliis (6 & 11) describens, quæ pastoralia esse, quis dubitet? A quorum autem nativa, ingenua & fere comica simplicitate, Bionis & Moschi ingenia, ad venustiores fabulas, elegantius ornandas, transgressa sunt: luxuriosamque illam elegantiam poësi bucolicæ addiderunt, quam in Idylliis eorum observamus. Quæ tamen cum Theocriti Eclogis, in eo consentiunt, quod & mores simplices & scenam rusticam depingant. Eodem quidem jure multæ fabulæ, quas Ovidius in metamorphoseon libris contexvit, generis bucolici haberi possint; nec fane

fane dubitamus, historiam de Philemone & Baucide
e. c. veram appellare Eclogam.

Virgilius Theocritum quidem imitatus est; sed quamvis plura hujus loca verbotim saepe expresserit, totius tamen generis colorem haud semper servavit. Duplii autem ratione illum mutavit. Phantasiae tantum delectationem, talemque animi commotionem, quae cum risu fere leviori esset conjuncta, Musa Theocriti intenderat. Neque Bion & Moschus, quamvis elegiae speciem Eclogae induerent, nisi eroticum expressere dolorem. Virgilius autem tempore vivens, quo bella civilia rusticæ etiam vitae otium & felicitatem turbabant, commiserationem quoque malorum, quibus pastores premebantur, ad voluptatem istam, quam innocentia & simplicitas morum suorum excitarunt, accedere voluit. Videas Eclogam 1 & 9. Deinde, cum pastorum Italicorum conditio a Virgilio ad finem poëeos pastoralis æque accommodate, ac Siculorum a Theocrito, adumbrari haud posset: in aureo saeculo scenam Idylliorum suorum posuit: alio autem consilio, quam Bion & Moschus. Hi nempe non nisi venustati & amoenitati studebant; ille vero etiam consolationi animorum, praesenti calamitate afflictorum. Olim igitur melius fuisse & etiam futurum esse, significabat. Videas imprimis Eclogam 4: tam. Quo facto poësis haec, quae comica & erotica antea fuerat, pathetica facta est & moralis. Similis fuit origo Idylliorum Hebræorum, cuius generis &

plures Psalmi sunt (e. c. 23) & quædam Propheta-
rum loca. Prætereamus Calpurnium, Nemesianum
& recentiores bucolici carminis factores Latinos, qui
plurimi non nisi Virgilium imitati sunt; inter quos
autem Vida ceteris palmam præripit, exempli fa-
vitatem prope adsequens.

Hodiernis autem linguis, qui hoc poeseos ge-
nus tractarunt, multi illud locupletarunt & per-
fecerunt. Inter Italos Torquatus Tasso & Guarini
primi totum composuere drama bucolicum. Quæ
quidem re, fines Poëseos hujus dilatati sunt; præci-
puum autem ejus consilium, naturalem simplicitatem
artificiosæ elegantiæ opponendi, ab hoc imprimis est
neglectum: qui affectati ornatus, cuius Idyllia Ita-
lica jure accusantur, fabula sua Pastorali II pa-
stor fido, exemplum dedit. Sunt tamen inter illa
etiam quædam antiquæ gratiæ, ea in primis, quæ
Metastasio composuit.

Inter Gallos Ronsard Theocriti quidem simpli-
citatem, sed non semper admodum feliciter, imita-
tus est; atque Eclogæ Allegoricæ, cuius jam spe-
cimina Virgilius dederat, res civiles larva pastorali
induens, usum, postea frequentem, introduxit. Racan,
Segrais & Gresset antiqua exempla multo felicius
expresserunt: elegantiam simplicitati conjungentes.
Peculiarem autem viam sequuta est poetrix Deshou-
lieres: patheticam, moralem & satiricam fere Idyl-
liis suis speciem induens; nec hominum tantum ru-
stico-

sticorum, sed animalium etiam, quin rerum inanimatarum, simplicitati & innocentiae vicia & luxum vitae cultioris ita comparans, ut pectus ejusque lectoris intime moveret. Sibi proprio colore etiam Fontenellius in eclogis suis usus est; quibus vero non nisi aulicos mores sub rustica specie expressit. Leonard & Berquin Geßnerum sequuti sunt. Ex omnibus autem Galliae poëtis bucolicis, nemo nativam & ingenuam morum simplicitatem cum tenebrimo animi affectu & venustissima orationis gratia felicius conjunxit nobis videtur, quam Florian; qui fabulis imprimis & epicis & dramaticis poësin bucolicam excoluit.

Ex Anglis Spenser, Calendarii pastoralis Author, colorem quendam Romanensem (si hoc verbo uti licet), suæ genti, suoque imprimis ingenio & saeculo proprium, in pingendis & naturæ scenis & animi sensibus, quæ non raro vere & vivide expressit, Rosalindam canens, adhibuit. Illum secutus est A. Philips: simpliciorem tamen veræ naturæ imaginem describere affectans. Cui forte ut irriteret, Gay sua composuit Idyllia, agrestes rusticorum mores nudos depingens. Quodecumque fuerit consilium ejus, naturali quadam simplicitate, sed indecora, multis illa placent. Popius autem jam antea, Arcadicas scenas ad Angliam transtulerat, Virgilium quatuor idylliis elegantissimis imitatus; quinto vero, Messia dicto, Esaiæ vaticinia cum oraculis Sibyllinis, a Virgilio in Polione exornatis, collata, felicissime adhibuit.

hibuit: novam poësi pastorali aperiens viam, e quotidianæ vitæ tædio & miseria, in aurei sæculi pacem & innocentiam, mentem nostram efferendi. Shenstone deinde, qui in villa sua elegantissima, Leafowes, viæ Arcadicæ rationem, oculis præsentem fistere studuit, carminibus etiam illam cum nativa gratia & felici simplicitate expressit. Collins postremo in Orientis deserta scenam transferens bucolicam, novis illam locupletavit imaginibus.

Inter Germanos autem, præter Kleistium, cuius sunt paucæ sed egregiae Eclogæ, & Blumium, ejus imitatorem, nec non J. F. Schmidtium, qui aureum Patriarcharum Hebraeorum ævum bucolice describendi consilium felicius invenit quam exsecutus est, atque Bronnerum, qui Geßneri vestigia pressit, hic in primis & Vossius, uterque in suo genere, excellerunt. Ille quidem, omnium poëtarum bucolicorum facile princeps, quamvis se Theocritum imitari modeste profliteretur, novam tamen effinxit sicut Arca diæ imaginem, humanitatis generosissimæ expressionem pulcherrimæ naturæ descriptioni conjungens, animum æque movens ac phantasiæ delectans, virtuti non minus quam Gratiis sua poemata libas. Vossius autem, Theocrito multo similius quam Geßnerus (y), vitam & mores veros, quos apud homines

(y) Qui *idealem*, ut loquuntur, naturam, a *Theocrito* esse depictam contendunt, in mirum seducti sunt

mines in sua vicinia rure viventes observaverat, ad vivum usque depinxit: pictoribus Belgicis, qui varias familiae rusticæ scenas coloribus verissimis adumbrarunt, ab Eschenburgio (z) feliciter comparatus. Antiquiores autem ejus Elogias, ludicas fere omnes Lovisa longe superat, coloris venustioris & spiritus vere antiqui.

Ejusdem fere generis Svecica sunt Idyllia, quorum Auctor est poetria Lenngren. Cujus tota poësis ob nativam & ingenuam simplicitatem, veramque naturam describendi artem facillimam, & comediam plerumque, Musæ Theocriteæ aptissime comparari posse nobis videtur. Bioni autem & Moscho Creutzium conferimus: cujus scilicet epos pastorale, Atis & Camilla, ad rationem poëmatum, de morte Adonidis & de raptu Europæ accedere videtur quamvis magnitudine compositionis & varietate imaginum ea longe superet.

§. 4.

Si igitur, variis Poëtarum bucolicorum exemplis collatis, id observaveris, in quo omnia conve-

C 3

nint:

errorem. Videas Idyllia III. IV. V. X. & plurima loca ceterorum: e. c. I. 88. 152. VII. 15, fqq. VIII. 15. 16.

(z) Vide Beyspielsammlung zur Theor. und Litt. der schönen Wissenschaft, Vol. I, pag. 445.

niunt: definitionem Idyllii facilem tibi fore, speramus. Hoc autem omnibus, optimis faltem, commune est; quod scenam a societate civili vel vera vel appartenente remotam, mores autem simplices, ingenuos, infucatos, nec talibus vitiis, quae non nisi in magnis societatibus locum habent, corruptos depingant. Quodcunque igitur carmen, quod hunc characterem servat, Idyllium habemus: vel scenam rusticam, vel tantum domesticam, vel gratos vel ingratos animi affectus, vel veram naturam, vel fictam, vel pastores, vel sacerdotes, vel etiam deos & dæmones in terra versantes, (Apollinem v. c. Admeti greges pascentem, angelos Abrahamo apparentes, & sic porro), exhibeat.

Hæc autem præcipua esse Idylli genera nobis videntur. Unum est *comicum*: quod simplicitatem morum pastoralium ita exprimit, ut risum moveat, haud talem quo contemnimus, sed dulcem illum quo infantibus (quorum ingenuæ personæ poësi bucolicæ egregie convenient) arridemus. Cujus generis sunt Theocriti plurima Idyllia (quamobrem etiani Virgilius Musam ejus Thalam appellat) Vossii, Gayii & ceterorum. Alterum est *patheticum*: quod annum movet, aut infortunia, quæ & pastoribus eveniunt, ea scilicet, quæ naturam humanam vel extra societatem civilem sequuntur, narrando; aut tranquillitatem & innocentiam vitæ bucolicæ perturbationi & corruptelæ vitæ civilis opponendo. Cujus

ius generis præcipui auctores sunt, præter Bionem, Moschum, & Virgilium, Gesnerus, Racan, Segrais, Deshouieres & ceteri. Utrumque autem genus vel in *vero* versatur orbe vel in *ficto*. Deinde vel *mera* sunt Idyllia vel *mixta*: in illis non nisi pastoralis describitur vita, in his *vero* etiam contraria illi *opponitur*. Mixta igitur est ex. c. Ecloga Gesneri, *Menalkas & Aesches*. Ad hoc quoque genus forte referri possit excellentissimum Leopoldii carmen, *Annetta & Aegle*: in quo mores aulici & urbici miro artificio comparantur.

Exemplis autem & præceptis, naturam & cū-
jusque horum generum, & dictionis bucolicæ perfeci,
fines dissertationis hujus nos vetant. Hoc tan-
tum observabimus: hanc debere esse placidam & sua-
vem, etiam iū doloribus & calamitalibus describen-
dis: in qua re, ut in ceteris, Gesnerus poëtarum bu-
colicorum optimum est exemplum. Conferas vero
de Theoria carminis bucolici, præter Batteuxium
I. c. & Sulzerum, imprimis *Briefe die neueste Litt.*
betr. I. c. & Librum Engelii, Anfangsgründe einer
Theorie der Dichtungsarten.

Errata.

p. 8. l. 3. a fine lege *Emmenkō*, l. 1. lege *hyeme*

